

1.5 Voorbereidingen Europese Verkiezingen 2019

Inleiding

Tijdens het agendapunt Voorbereidingen Europese Verkiezingen 2019, informeert het Landelijk Bestuur conform het Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen (RK&V) het partijcongres over de af te leggen route naar de verkiezingen voor het Europees Parlement die op 23 mei 2019 zullen worden gehouden. Ook doet het bestuur enkele voorstellen.

A. Samenwerking met de SGP voor en na de verkiezingen

De ChristenUnie en haar voorgangers GPV en RPF hebben sinds 1984 in het Europees Parlement nauw samengewerkt met de SGP. Er is tot op heden een gemeenschappelijke lijst geweest en een gezamenlijk verkiezingsprogramma.

Het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie heeft al meerdere gesprekken gehad met het bestuur van de SGP over een mogelijk hernieuwde samenwerking vóór en ná de EP-verkiezingen van 2019. Gezien de minder goede ervaringen binnen de ChristenUnie-SGP delegatie in de huidige en de vorige periode, is dit niet een vanzelfsprekende zaak. De gesprekken, die nog niet afgerond zijn, gaan over de volgende zaken:

1. **Programmatische overeenstemming**
Voorwaarde voor samenwerking met de SGP op lijstverbindingsniveau is dat er voldoende programmatische overeenstemming moet zijn. Om erachter te komen of deze overeenstemming er in voldoende mate is zijn de kandidaat-verkiezingsprogrammacommissieleden nu bezig om met hun counterparts van de SGP een hoofdlijnennotitie te schrijven. Als de programmatische overeenstemming op basis van die notitie voldoende wordt beoordeeld, dit ter beoordeling van beide besturen, zal een gezamenlijke VPC aan het werk gaan en een conceptprogramma schrijven. Vervolgens gaat deze tekst eerst naar de beide besturen.
Beide besturen moeten het VP goedkeuren ter amendering en vaststelling op de partijcongressen. Beide congressen kunnen amendementen aannemen. Dan moet de VPC na de congressen bij elkaar komen en een nieuw voorstel aan de besturen doen. De beide besturen moeten dan de uiteindelijke tekst vaststellen.
2. **Volgorde kandidatenlijst**
Belangrijk is vooral dat de plaatsen 1, 3 en 4 naar de ChristenUnie gaan.
Verder wordt wat de ChristenUnie betreft dezelfde volgorde als de vorige keer aan te houden. Dat betekent 1, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 18 en 19 voor de ChristenUnie.
Het plan is om dit keer, zo mogelijk, 30 kandidaten in te schrijven. Over de precieze verdeling van die laatste tien wordt nog overlegd.
3. **Zetelverdeling bij tussentijdse vacature**
Bij het vervullen van tussentijdse vacatures wordt een maximale inspanning gepleegd van de besturen om recht te doen aan de oorspronkelijk vastgelegde volgorde van de lijst en de verdeling daarop van de ChristenUnie en SGP-kandidaten.
Beseft wordt dat dit niet rechtens afdwingbaar is, aangezien de Kiesraad de kies-volgorde hanteert. Daarom moeten afspraken gemaakt worden met de kandidaten. Alle kandidaten moeten instemming betuigen met deze gang van zaken door de SO te tekenen.
4. **Delegatie**
De gekozen volksvertegenwoordigers van ChristenUnie en SGP zullen als één delegatie

ChristenUnie-SGP optreden.

Ze zullen altijd de aanduiding ChristenUnie-SGP gebruiken.

Onderling worden eerste woordvoering voor elk beleidsterrein afgesproken. Dit belet niet dat de parlementariër over het beleidsterrein van de collega mag spreken, maar dan wel na afstemming met hem/haar.

5. De verkozen Europarlementariërs zullen verantwoording af moeten leggen aan hun besturen over de wijze waarop zij hun financiële tegemoetkomingen vanuit het Europees Parlement hebben besteed met daarbij een verklaring van een accountant.
6. Aansluiting fractie
De keuze van de fractie waar de ChristenUnie-SGP delegatie zich bij aan gaan sluiten is heel belangrijk. De besturen van ChristenUnie en SGP willen nauw betrokken worden bij het overleg en de onderhandelingen hierover, wel beseffend dat aansluiting bij een fractie uiteindelijk een zaak van de gekozen volksvertegenwoordiger is.
Het gesprek hierover is reeds gestart.
7. Campagne
Er is een gezamenlijke campagne, waar wel enige ruimte is voor eigenheid
Er is een gezamenlijke campagneteam o.l.v. ChristenUnie campagneleider
De financiën worden 50 – 50 verdeeld.

Het Landelijk Bestuur vraagt toestemming aan het partijcongres om indien de gesprekken met de SGP bevredigend verlopen over te gaan tot tekenen van een samenwerkingsovereenkomst over lijstineenschuiving, daarbij rekening houdend met de hiervoor genoemde punten.

B. Voorstel totstandkoming verkiezingsprogramma

Het Landelijk Bestuur heeft besloten om conform het Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen, de procedure voor de totstandkoming van het verkiezingsprogramma als volgt vast te stellen:

Voorstel

- a. Het bestuur stelt voor om een verkiezingsprogrammacommissie te benoemen. Het concept-verkiezingsprogramma zal aan het partijcongres dat op 9 februari 2019 zal worden gehouden ter goedkeuring worden aangeboden.
- b. De opdracht aan de programmacommissie luidt als volgt:
Ontwikkel en schrijf een verkiezingsprogramma dat:
 - gebaseerd is op Grondslag, het kernprogramma en bovenal de Bijbel als de betrouwbare openbaring van God de Schepper over de wereld waarin wij leven,
 - aansluit bij het verkiezingsprogramma 'Hoopvol realistisch' voor de Tweede Kamerverkiezingen'2017-2021,
 - een duidelijk christelijk-sociaal profiel heeft,
 - herkenbaar inspeelt op de huidige problemen in Europa,
 - appellerend is in die zin dat het uitdaagt en nieuwsgierig maakt door praktische politieke voornemens,
 - actiepunten bevat die te herleiden zijn tot de hoofdtekst,
 - een pakkende, samenvattende inleiding heeft,
 - op uiterlijk 22 november 2018 aan het Landelijk Bestuur wordt aangeboden,
- c. Het Landelijk Bestuur stelt voor de volgende programmacommissie in te stellen:
 - Leon Meijer (wethouder Ede, internationaal secretaris Landelijk Bestuur)
 - Lambert Pasterkamp (onderzoeker WI ChristenUnie)
 - Jannes de Jong (beleidsmedewerker ECR fractie, Brussel)
 - Arjen Droog (regiosecretaris Regio Foodvalley)

Met het oog op de procesbewaking, is de directeur van het partijbureau, Menno van Hulst, bijzonder adviseur van de commissie.

Als adviseurs voor de verkiezingsprogrammacommissie treden in elk geval op: Gert-Jan Segers en Pieter Grinwis (Tweede Kamerfractie), Roel Kuiper (Eerste Kamerfractie), Peter van Dalen (Eurofractie), Piet Adema (voorzitter/politiek secretaris LB), Wouter Bekers (directeur WI), de nog te benoemen internationaal secretaris van Perspectief en Titia Crossen (Bestuurdersvereniging).

Het spreekt voor zich dat als de hierboven onder punt A genoemde gesprekken leiden tot een gezamenlijke kandidatenlijst met de SGP, er een gezamenlijke ook de SGP een inbreng zal moeten hebben. In dat geval moeten beide partijen de tekst van het programma voor hun rekening kunnen nemen. Hieruit vloeit voort dat ook de SGP een delegatie levert voor de verkiezingsprogrammacommissie.

C. Benoeming lijsttrekker

Het Landelijk Bestuur heeft in zijn vergadering van 13 april 2018 unaniem en met veel vertrouwen besloten om de huidige Europarlementariër van de ChristenUnie dhr. Peter van Dalen voor te dragen als lijsttrekker voor de eerstvolgende EP-verkiezingen.

Het Landelijk Bestuur ziet dat Peter van Dalen in de afgelopen twee periodes zich heeft ontwikkeld tot een gezaghebbend Europarlementariër. Hij beweegt zich uitstekend in de Europese netwerken en behaalt daarmee goede resultaten. Zo laat hij het geluid van de ChristenUnie krachtig horen op terreinen als geloofsvrijheid en duurzaamheid. Ook binnen de ECPM, de Europese politieke partij waar de ChristenUnie lid van is, is Peter een toonaangevend participant.

Onvermoeibaar weet Peter ook het contact met de achterban in Nederland vast te houden en zo verbinding te leggen tussen het vaak als afstandelijke ervaren 'Europa' en de werkelijkheid in Nederland.

Het Landelijk Bestuur heeft gezien dat Peter uitstekend binnen de Europese netwerken functioneert. Aangezien het opbouwen van netwerken in de Europese context een zaak van lange adem is, acht het Landelijk Bestuur het van belang om de continuïteit te waarborgen en de zittende Europarlementariër voor te dragen als lijsttrekker.

Het is voor een goede voorbereiding op de campagne en voor de fractievorming belangrijk dat in een vroeg stadium beslist wordt wie de kar gaat trekken als lijsttrekker. Daarom stelt het Landelijk Bestuur, in afwijking van het Reglement kandidaatstelling en verkiezingen (dat presentatie van de hele kandidatenlijst in één keer voorschrijft), voor om Peter van Dalen nu al aan te wijzen als lijsttrekker.

Het Landelijk Bestuur vraagt het partijcongres om met deze werkwijze en voordracht in te stemmen.

C. Voorstel totstandkoming rest van de kandidatenlijst (art. 4 lid 2 sub a en b RK&V)

- a. Het bestuur stelt voor om een selectiecommissie te benoemen. De concept-kandidatenlijst zal aan het Landelijk Bestuur worden aangeboden ter goedkeuring. Het Landelijk Bestuur legt de lijst aan het volgende partijcongres voor ter vaststelling.
- b. De opdracht aan de selectiecommissie luidt als volgt:
 - Voer een selectieprocedure uit volgens het geldende Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen, uitmondend in een rapportage met een toelichting op het gevoerde proces, een advieslijst en de motivatie voor de geadviseerde volgorde.
 - Hanteer voor de beoordeling van kandidaten als toetsingscriteria het hierna onder c. beschreven profiel voor de kandidaten.
 - Streef naar een kandidatenlijst die een zodanige afspiegeling van de diversiteit van de doelgroepen kent, dat huidige en potentiële kiezers zich daarin kunnen herkennen.
 - Rapporteer uiterlijk 10 december 2018 aan het Landelijk Bestuur.
- c. Het Landelijk Bestuur stelt voor om bij de selectie het volgende profiel te hanteren.

1. Ten aanzien van bewezen of vermoede kwaliteiten, een Europarlementariër namens de ChristenUnie:
 - heeft politieke vaardigheden
 - is primair generalist, bij voorkeur met een specialisatie op één of meer Europees relevante beleidsvelden;
 - is bekend met de Europees-nationale staatkundige verhoudingen en ontwikkelingen;
 - heeft een goed analytisch denkvermogen;
 - kan zich snel in kwesties verdiepen en kennis vergaren;
 - is vaardig in woord en geschrift;
 - is zorgvuldig, transparant en integer;
 - is teamworker;
 - is in staat en bereid tot kritische zelfreflectie;
 - staat open voor coaching en kritiek;
 - opereert in een netwerk van christelijke en niet-christelijke maatschappelijke organisaties;
 - is in staat om groepen in de samenleving te mobiliseren;
 - is een goede debater en onderhandelaar;
 - staat open voor brede afstemming en samenwerking in de partij en voor discussie met de achterban;
 - is in staat om het unieke ChristenUnie-profiel relevant en zichtbaar in de media uit te dragen;
 - kan pieken bij drukte en op cruciale momenten;
 - is vaardig in het simultaan hanteren van onderwerpen en het schakelen daartussen;
 - kent de weg in de digitale wereld en weet moderne media te benutten;
 - spreekt één of meer vreemde, Europese talen vloeiend.

Om aan deze kwaliteiten tot hun recht te laten komen zijn een goede gezondheid, een evenwichtige thuissituatie en een positieve ondersteuning door de eventuele partner noodzakelijk.

2. Ten aanzien van uitstraling en impact, een Europarlementariër namens de ChristenUnie:
 - is herkenbaar als christen;
 - moet minimaal één en bij voorkeur meer specifieke doelgroepen aanspreken;
 - kan politieke resultaten behalen;
 - heeft een eenvoudig voor iedereen begrijpelijk taalgebruik;
 - staat herkenbaar voor Unieverklaring, Uniefundering en het partijprogramma;
 - is in staat om het verkiezingsprogramma helder en relevant uit te dragen;
 - is authentiek en politiek consistent en waait niet mee met mediahypes;
 - is betrouwbaar en vertrouwenwekkend,
 - komt goed over op radio en TV en weet zich een eigen plek in de media, inclusief sociale media, te verwerven.
- d. Het Landelijk Bestuur stelt voor om, conform het Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen, de volgende selectiecommissie in te stellen:
 - Tineke Huizinga (voormalig staatssecretaris/minister) voorzitter
 - Koos-Jan Noorman (senior consultant executive search)
 - Martin van Oosten (communicatiestrategus Verus)
 - Dico Baars (raadslid Zederik, lid Perspectief)
 - Joanne van der Schee- van de Kamp (advocacy coördinator Prisma, lid landelijk bestuur)

Met het oog op de procesbewaking, is de directeur van het partijbureau, Menno van Hulst, bijzonder adviseur van de commissie.

Conform het reglement, zal de commissie een advieslijst opstellen van kandidaten voor de EP-verkiezingen. Het bestuur denkt daarbij aan een lijst die ongeveer 20 namen bevat. Deze lijst zal, inclusief een toelichting op de werkwijze en een motivering, aan het Landelijk Bestuur worden aangeboden. Het bestuur beslist vervolgens of het dit advies overneemt, dan wel gemotiveerd van het advies zal afwijken. Het advies van de commissie is openbaar; het partijcongres kan er kennis van nemen. De commissie kan een (vertrouwelijk) voorbehoud maken, door bepaalde onderdelen van het advies alleen aan het bestuur toe te vertrouwen (een en ander conform het Reglement Kandidaatstelling en Verkiezingen).

